

Institutionen för Ingenjörsvetenskap

TENTAMEN

Kurs: Mekanik I

Examinationsmoment: Salstentamen

Kurskod: MT03XG

Högskolepoäng för examinationsmoment: 5 hp

Datum: 2026-03-27

Tentamenstid: 14:30-19:30

Ansvarig lärare: Karl Mauritsson

Berörda lärare: Niclas Strand

Tillåtna hjälpmedel

- Valfri miniräknare
- Valfri matematisk formelsamling
- Ett handskrivet A4-ark med valfritt innehåll (på båda sidor)

Kursens formelblad finns bifogat med tentamen.

- Anvisningar**
- Ta nytt blad för varje ny uppgift.
  - Skriv endast på en sida av papperet.
  - Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
  - Numrera lösbladen löpande.
  - Använd inte röd penna.
  - Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Antal uppgifter: 5

Bedömning

Varje uppgift bedöms enligt skalan **IG** (Icke Godkänd), **G** (Godkänd), **VG** (Väl Godkänd).

Hel tentamen bedöms enligt skalan **U/3/4/5**.

Betyg 3: Alla kriterier för G som testas har visats uppfyllda i minst en uppgift.

Betyg 4: Kriterier för betyg 3 är uppfyllt och minst två uppgifter bedöms som VG.

Betyg 5: Kriterier för betyg 3 är uppfyllda och minst fyra uppgifter bedöms som VG.

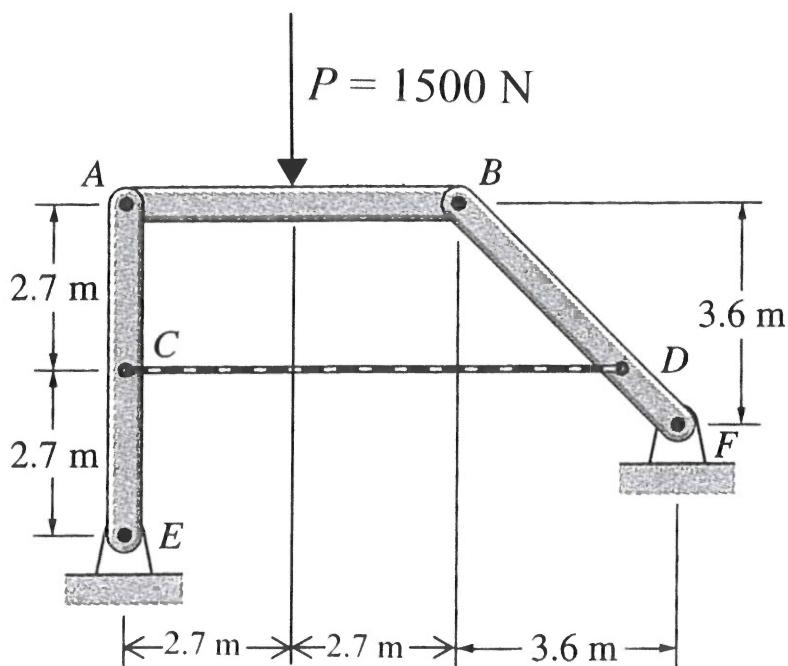
Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Totalt antal sidor: 4

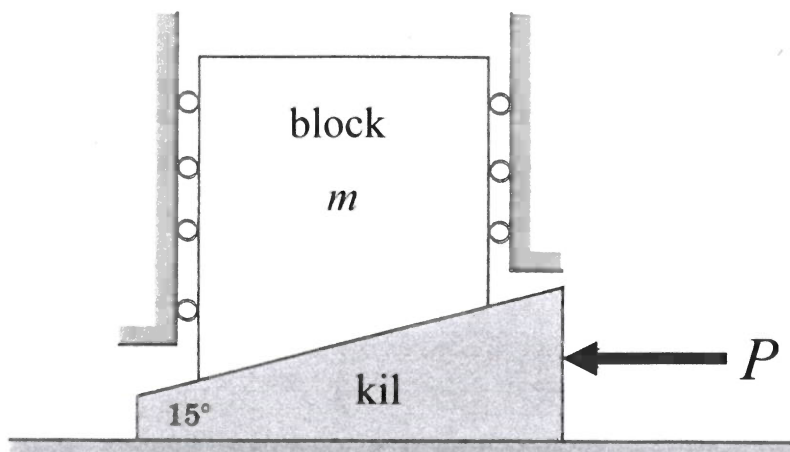
Uppgift 1

Ett bärverk, bestående av tre lätta stänger och en lätt kabel, uppbär en punktlast P . Stängerna är förbundna via friktionsfria leder. Beräkna stödreaktionerna i E och F samt kraften i kabeln CD.

Uppgift 2

En lätt kil används för att lyfta ett block med massan $m = 200 \text{ kg}$. Friktionskoefficienten mellan samtliga kontaktytor (golv/kil och kil/block) är $\mu = 0,10$. En horisontell kraft P anbringas på kilen riktad åt vänster. Beräkna hur stor P minst måste vara för att blocket ska lyftas uppåt.

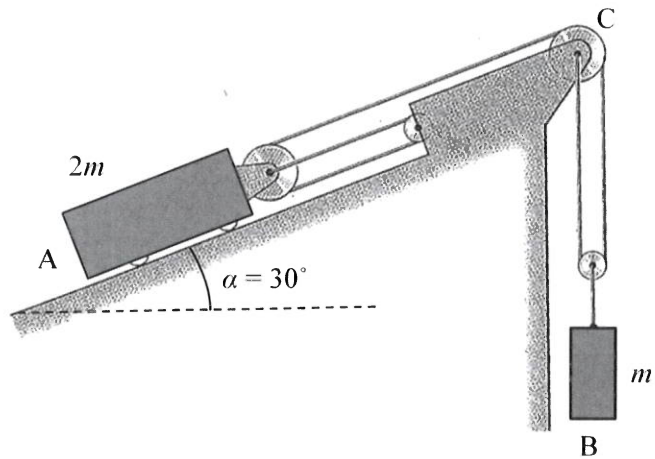
Uppgift 3

En cirkulär skiva med radien 50 cm roterar kring en fix axel så att dess vinkelhastighet ω beror på tiden t enligt sambandet $\omega(t) = 4kt$, där k är en konstant med det numeriska värdet $k = 0,1 \text{ s}^{-2}$.

- Hur många hela varv har skivan roterat efter 8 sekunder?
- Hur stor är då den totala accelerationen för en punkt längst ute på skivans periferi?

Uppgift 4

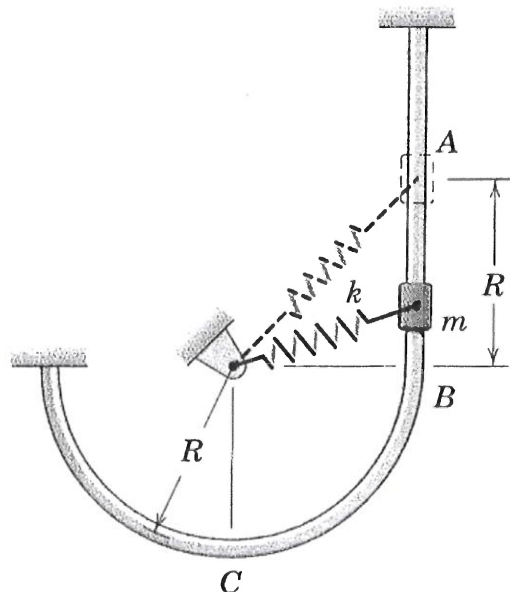
En lättrorlig vagn A med massan $2m$ är förbunden med en kropp B med massan m via trissor och linor. En lina löper från vagnen vidare genom ett antal lättrorliga, friktionsfria trissor till en fix punkt C. Kropp B hänger i en lina som är förbunden med en av trissor. Alla trissor kan betraktas som lätta. Bestäm kraften i linan som kopplar ihop kropparna samt accelerationen för båda kropparna (A och B).

Uppgift 5

En cylinder med massan m är förbunden med en fjäder och kan glida friktionsfritt längs en skena i ett vertikalt plan. Fjäders fjäderkonstanten k och är ospänd då cylindern befinner sig i läge B. Cylindern släpps från vila i läge A.

- Bestäm cylinderns fart i läge C.
- Hur stor är normalkraften från skenan på cylindern i läge C?

FORMELBLAD

STATIK

Tyngdpunkt: $\bar{x} = \frac{\sum m_i x_i}{\sum m_i}$

Friktion

Jämviktsvillkor: $\frac{|F|}{|N|} \leq \mu$ Jämviktsvillkor för linfriktion: $e^{-\mu\alpha} \leq \frac{S_1}{S_2} \leq e^{\mu\alpha}$

DYNAMIK

Rätlinjig rörelse

Hastighet: $v = \frac{ds}{dt}$ Acceleration: $a = \frac{dv}{dt} = v \frac{dv}{ds}$

Kroklinjig rörelse

Fart: $v = \dot{s}$ Tangentialacceleration: $a_s = \dot{v} = v \frac{dv}{ds}$ Normalacceleration: $a_n = \frac{v^2}{\rho}$

Cirkelrörelse

Vinkelhastighet: $\omega = \dot{\phi}$ Vinkelacceleration: $\alpha = \dot{\omega} = \omega \frac{d\omega}{d\phi}$ Fart: $v = r\omega$

Tangentialacceleration: $a_s = r\alpha$ Normalacceleration: $a_n = \frac{v^2}{r} = r\omega^2$

Kinetik

Newtons 2:a lag: $\mathbf{F} = m\mathbf{a}$

Potentiell energi i tyngdkraftfält: $V = mgh$

Potentiell energi i fjäder: $V = \frac{1}{2}k\Delta^2$

Kinetisk energi: $T = \frac{1}{2}mv^2$

Lagen för kinetiska energin: $W = \Delta T$ Alt: $W^{(ik)} = \Delta T + \Delta V$ eller $T_1 + V_1 + W^{(ik)} = T_2 + V_2$

Energikonservering: $T_1 + V_1 = T_2 + V_2$

Effekt: $P = \frac{dW}{dt} = F_s v$